

Vittraskolorna AB
jenni-ann.mattson@academedia.se

2020-02-26

1 (23)

Dnr SI 2019:6405

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid Vittra
Landborgen i Helsingborg kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Vittra Landborgen avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Lösanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Vittra Landborgen i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn utvecklar arbetet med att stimulera och utmana de elever som kommit längre i sin kunskapsutveckling.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Uppföljning

Huvudmannen ska **senast den 15 juni 2020** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområden och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till ana-maria.koci.spang@skolinspektionen.se
Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– SI 2019:6405) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Sammanfattande motivering till bedömningen är att det på Vittra Landborgen genomförs ett både sammanhållet som målinriktat kvalitetsarbete på skolenheten som aktivt leds av rektorn. Skolans resultat följs upp och analyseras på flera olika nivåer i organisationen och inkluderar även eleverna. Rektorn följer också upp undervisningen på övergripande nivå och återkopplar systematiskt till enskilda lärare kring deras undervisning. Behov av insatser identifieras för att öka både elevernas måluppfyllelse som trygghet och trivsel. Granskningen visar vidare att skolans arbets- och utvecklingsorganisation är tydlig med väl utvecklade möjligheter för all personal att samverka och kommunicera om vilka arbets- och förhållningssätt som gäller på

skolan genom att rektorn har organiserat arbetet så att lärare regelbundet träffas i olika forum för att samverka och utveckla utbildningen. Nyanställda lärare, såväl behöriga som obehöriga, får en planerad introduktion och stöd av både rektor och sitt arbetslag. Det pågår också aktiviteter för att identifiera och motverka könsskillnader i undervisningen. Även om skolan saknar en övergripande plan för jämställdhetsarbete på skolenhetsnivå finns det flera exempel på hur skolan aktivt arbetar med att inkludera jämställdhetsfrågor i utbildningen.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt de iakttagelser myndigheten gjort under besöket.

Rektorn genomför en systematisk och bred kartläggning och behovsanalys av skolans verksamhet

Skolinspektionens granskning visar att rektorn i samverkan med både personal och elever på skolan följer upp skolans verksamhet på ett sådant sätt att rektorn har ett brett underlag och kan besluta om viktiga utvecklingsåtgärder utifrån identifierade behov. Uppföljningen omfattar såväl utbildningens resultat som genomförande och förutsättningar och utförs kontinuerligt och på olika sätt. Rektorn granskar exempelvis olika kunskapsresultat som betyg och omdömen i alla årskurser och ämnen samt resultat på nationella prov. Rektorns uppföljning omfattar även olika enkätresultat, och hon för fortlöpande diskussion med personalen samt genomför regelbundna klassrumsbesök. Elever involveras även i utvecklingsarbetet genom att svara på enkäter om trivsel, trygghet och studiero samt genom utvärderingar av perioder och ämnesövergripande "case". Elevavstämningar och möten med elevrådet ger rektorn en god nulägesbild från elever. Det finns också flera exempel på att rektor följer upp förutsättningar för undervisningen, vilket är en viktig del i uppföljningen för att kunna utveckla och höja undervisningens kvalitet. Rektorn berättar i intervju att pedagogerna har individuella handlingsplaner och att det finns en gemensam handlingsplan för skola som utgår från uppföljningen. De mål som finns ställda i de olika

handlingsplanerna följs upp och det är också handlingsplanerna som är ett av underlagen till skolans kvalitetsrapport.¹

Skolan arbetar med gemensamma prioriterade områden och rektorn säger i intervju att de olika arbetslagen också har egna prioriterade områden som de arbetar med. Rektorn säger att det även finns ett digitalt analysdokument som används kontinuerligt som ger personalen stöd i analysarbetet. Utifrån en analys av måluppfyllelsen har rektorn som en utvecklingsåtgärd exempelvis drivit en fortsatt satsning på språkutvecklande arbetssätt genom att ta fram en "Språkpolicy". Skolan har i sitt analysarbete sett att måluppfyllelsen som i vissa årskurser och ämnen är mycket låg till stor del är kopplad till elevernas språkkunskaper och "Språkpolycyn" är en åtgärdsplan som fungerar som ett stöd för att bevaka och upprätthålla kvalitén i undervisningen samt kartlägga elevers ämnesmässiga och språkliga utveckling. Att skolans förstelärare leder arbetet tillsammans med specialpedagog och även involverar ämnesgruppen i svenska skapar goda förutsättningar för att arbetet håller både hög kvalitet och förankras i personalgruppen.

Skolinspektionen ser att en framgångsfaktor för den välorganiserade uppföljningen på Vittra Landborgen är att skolans huvudman, Vittraskolorna AB, har tagit fram en process för sina skolors systematiska kvalitetsarbete. Processen är, enligt vad som framgår i inskickad dokumentation, utformad på så sätt att läsåret delats in i sex perioder som följs av avsatt tid vid så kallade utvärderings- och förberedelsedagar (UF-dagar) då rektorn tillsammans med personalen följer upp och utvärderar undervisningen, kunskaps- och värdegrundsresultat, arbetet med skolans prioriterade mål samt åtgärder inom ramen för arbetet mot kränkande behandling. Syftet är att utvärdera insatser och anpassningar i undervisningen och ta fram gemensamma strukturer för att skapa bästa förutsättningarna för lärande i undervisningen och de fysiska lärmiljöerna. I uppföljningen av trygghet, studiero och värdegrundsarbete används olika metoder som exempelvis trygghetskartläggningar, enkäter, sammanställningar från elevhälsosamtal samt diskussioner under klassråd och elevråd.

¹ Sammanfattning av kvalitetsåret 2018/2019

Rektorn följer upp och analyserar undervisningens genomförande och lärarnas förutsättningar genom regelbundna dialoger med lärare, genom lektionsobservationer med återkoppling samt genom att rektorn tar del av lärares dokumentation och planering och deltar vid olika forum. Även specialpedagog och speciallärare besöker regelbundet klassrummen och ger rektorn återkoppling avseende kvalitén på undervisningen och lämnar underlag för olika insatser. Granskningen visar också att rektorn fördelar resurser utifrån de analyser som görs på skolenheten. Exempelvis har rektorn i en grupp där det är stor social oro kopplat in en socialpedagog och satt in ett riktat värdegrundsarbete med stöd av kurator. Rektorn har även tagit fram en organisation där fler elever får riktade insatser och stöd av specialpedagog och logoped under en längre tid, samt skapat läsgrupper i olika nivåer, då rektorn sett att flera elever i de yngre åldrarna inte kommit igång med läsningen.

Rektorn leder och styr ett strategiskt jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorn bedriver ett strategiskt jämställdhetsarbete i syfte att se till att alla elever oberoende av könstillhörighet har samma förutsättningar att nå så långt som möjligt i sin utveckling. Det strategiska arbetet omfattar att göra både personal och elever medvetna om rådande könsmonster samt att inkludera jämställdhetsperspektivet såväl i undervisningen som i utbildningen i övrigt. Exempelvis genom organisation av skolans rastaktiviteter, att det i personalgruppen finns olika religioner och sexuella läggningar representerade och att personalen är öppna och pratar om det förväntas bidra till att synliggöra jämställdhetsperspektivet. Av intervjuer med lärare, elevhälsans personal och skolläda framgår vidare att basen för skolans jämställdhetsarbete är de förslag på främjande aktiviteter som återges i skolans årliga plan mot diskriminering och kränkande behandling, och att skolans jämställdhetsarbete till stor del sker i värdegrundsarbetet. Socialpedagogen ger lärarna ett arbetsunderlag som de arbetar utifrån. Exempel på främjande åtgärder som genomförs på skolan är att lärarna använder olika metodmaterial för att belysa normer kring kvinnligt och manligt, och hur det kan vara hämmande för olika val av arbete och utbildning. Studie- och yrkesvägledaren arbetar även för att val av utbildning och arbete sker utifrån person och intresse och inte utifrån kön. Lärare berättar i intervju att arbete med jämställdhet står med som en punkt i alla lärares personliga handlingsplan och berättar vidare att de utifrån det exempelvis har en medvetenhet kring hur man fördelar ordet i elevgruppen. De arbetar mycket med könsroller och en lärare berättar att hen har gjort flera övningar kring hur pojkar och flickor framställs i reklam och kritisk granskning av normer. Mycket lyfts också in i de ämnesövergripande "casen" och exempelvis inom de samhällsorienterande ämnena tar de på olika sätt upp skillnader mellan flickors och pojkars förutsättningar i världen. I skolans likabehandlingsgrupper där elever är representerade lyfter eleverna hur det

är för killar och tjejer på skolan vilket ger rektorn ett underlag att kunna fatta beslut om riktning för skolans jämställdhetsarbete. I likabehandlingsgrupperna och under värdegrundslektioner har elever och lärare även pratat mycket om diskrimineringslagen. Elever säger själva i intervju att alla behandlas lika på skolan och ger några exempel på hur de inom ramen för undervisningen arbetat med jämställdhetsfrågor. I Skolinspektionens elevenkät som genomfördes av elever i årskurs 9 våren 2019 kan man se att elevernas svar avseende frågorna "*I min skola pratar vi om jämställdhet mellan könen*" och "*Mina lärare ger killar och tjejer samma förutsättningar*" skattas högre än genomsnittet för alla skolor som deltog i enkätundersökningen.²

Av inkommen dokumentation framkommer att skolan systematiskt följer upp skolans jämställdhetsarbete genom att följa upp och utvärdera de främjande åtgärderna som tas upp i skolans årliga plan mot diskriminering och kränkande behandling, samt att rektorn använder skolans egen enkät tillsammans med Skolinspektionens skolenkät som underlag för uppföljning. Rektorn följer upp hur pojkar och flickor upplever studier, trygghet, stimulans, delaktighet och inflytande. Vad gäller skillnader i kunskapsanalys ser skolan en diskrepans mellan könen avseende meritvärde mer än uppnådda kunskapskrav. Rektorn uppger att med så få elever i det statistiska underlaget blir individnivån talande och där ser skolan att flickorna oftare har tydliga mål med sina studier och framtidsval. Hos pojkarna ser skolan att de oftare "lever i nuet" och har inte samma tydliga målsättningar kring framtidsplaner och vidare studier. Utifrån skolans analys både kring diskrepansen mellan pojkar och flickor men också utifrån vårdnadshavarnas utbildningsnivå har skolan under innevarande läsår valt att prioritera motivationshöjande insatser med syftet att öka elevernas tro på sig själv, sin förmåga och studieteknik.

² Det samlade indexet för frågan "*I min skola pratar vi om jämställdhet mellan könen*" var på Vittra Landborgen 6,1 jämfört med 5,3 för samtliga deltagande skolor och för frågan "*Mina lärare ger killar och tjejer samma förutsättningar*" var de samlade indexet 8.1 jämfört med 5,9. Ett högt indexvärde indikerar en positiv uppfattning om påståendet.

Rektorns ledning och organisation av det pedagogiska arbetet är tydlig och väl förankrat i personalgruppen och ger lärarna god möjlighet att samverka

Granskningen visar att rektorn på Vittra Landborgen styr det pedagogiska arbetet på ett tydligt sätt genom att organisera verksamheten så att lärarna har goda förutsättningar för kollegial samverkan kring pedagogiska frågor. Av inkommen dokumentation och intervjuer som genomfördes under skolbesöket framgår att personalen medverkar kontinuerligt i olika forum där elevernas utveckling är i fokus. Ledningsgrupp och arbetslag träffas en gång i veckan och undervisningen och elevernas måluppfyllelse är utgångspunkten för mötena. Skolan har även så kallat "pedagogiskt café" en gång i veckan då lärare och elevhälsopersonal driver ett kollegialt lärande utifrån skolans prioriterade områden.

Att det även finns tid avsatt för ämnesgrupper i svenska och matematik att träffas en gång i veckan och att arbetet i dessa grupper leds av förstelärarna ger skolan goda förutsättningar att höja kvalitén på undervisningen. Grupperna driver ett utvecklingsarbete utifrån verksamhetens gemensamma mål och fokus ligger på erfarenhetsutbyte mellan lärarna. Under de så kallade "UF-dagarna" var sju vecka följs resultat upp och rektorn har sett till att även detta forum ger skolans personal möjlighet att samverka genom att elevhälsans kompetenser deltar i uppföljningsarbetet tillsammans med arbetslagen. Resultat följs upp både på individ och gruppnivå och syftet är att utvärdera insatser och anpassningar i undervisningen och ta fram gemensamma strukturer för att skapa bästa förutsättningarna för lärande i undervisningen och de fysiska lärmiljöerna. Rektorn upplevs av skolans personal som tillgänglig och hon besöker lektioner och förmedlar i olika sammanhang vad hon vill att lärarna ska fokusera på i undervisningen. Det är något som skapar förutsättningar för en trygghet i personalgruppen där personalen vet vad som förväntas av dem, samt att de känner att de kan få stöd och hjälp av rektorn om de behöver det. Ett exempel på rektorns förväntningar är att lärarna ska arbeta med de så kallade "Vittraförmågorna"³ att de ska utgå från dem i planeringen av undervisningen och att rektorn vill att lärarna jobbar ämnesöverskridande. I inkommen dokumentation framhålls också att en av skolans styrkor är att organisationen främjar samverkan mellan kollegor i olika

³ "Vittraförmågorna" är Kreativitet, Tilltro, Planera och Utvärdera, Ansvar, Samarbeta och Uthållighet. Källa: <https://vittra.se/om/vittraformogorna/>

ämnen. Rektor förmedlar i intervju att den fortbildning och kompetensutveckling som genomförs på skolan ska bygga på forskning. Rektorn är tydlig med att elever har olika behov, att de ska få uppgifter utifrån sin nivå och att lärarna ska arbeta för att nå varje elev med anpassningar både i undervisningen och genom lektionsstrukturen.

Skolans arbets- och förhållningssätt är tydliga och tillämpas av lärarna och rektorn har sett till att rutiner och ansvarsfördelning, roller och mandat är väl förankrade i personalgruppen. Skolinspektionen ser att detta är något som är positivt för verksamheten på skolan, då personalgruppen effektivt kan arbeta åt samma håll utifrån gemensamma riktlinjer och rutiner. I intervjuer med lärare framkommer att de rutiner som gäller på skolan finns nedskrivna och är lättillgängliga att ta fram vid behov eller om man kommer till skolan som ny personal. Rutinerna diskuteras och följs upp kontinuerligt på skolan. Rektorn skickar även ut detaljerade veckobrev till skolans personal med samlad information så att personalen kan ha översyn av vad som pågår i och är aktuellt i verksamheten. På skolan finns olika arbetsgrupper som ansvarar för olika områden som till exempel arbetsmiljö. De lärare som är relativt nya på skolan säger att de har fått introduktion av arbetslagsledarna kring ansvarsfördelningen och roller på skolan. Det finns även överenskommelser nedskrivna där det tydligt framgår vad varje roll (rektor, skolsköterska, lärare, arbetslagsledare osv.) har ansvar för. Lärare och elevhälsans personal har ett nära samarbete och elevhälsans personal och berättar under de möten som de deltar i, exempelvis under UF-dagar, vad de kan hjälpa till med och hör då även efter vad lärarna behöver hjälp med. Elevhälsans personal är även med under så kallade prognosmöten och utser då vem i elevhälsoteamet som ska auskultera i de klasser som behöver det, och därefter ges återkoppling till lärarna. Att lärare ges goda möjligheter till att samverka med varandra inom olika former av forum och får tydliga riktlinjer och stöd av både rektorn som av elevhälsans kompetenser är bra förutsättningar till att höja kvalitén på undervisningen.

Obehöriga och nyanställda lärare får en planerad introduktion och stöd i arbetet

Rektorn tar ansvar för nyanställda lärare genom enskilda möten där hon går igenom sådant som den nyanställda behöver veta som ny på skolan. Efter det tar arbetslaget över som stöd, och rektorn säger i intervju att arbetslaget har en viktig roll i introduktionen av nyanställda och att ledningsgruppen har strukturer och mallar som nya medarbetare måste få introduktion i. Vidare ges nyanställda lärare, såväl behöriga som obehöriga lärare stöd och handledning i arbetet med planering av undervisningen, betyg och bedömning av såväl skolledningen som en mentor i kollegiet. Det kan vara lite olika ut hur mycket avsatt tid det finns för mentorer och rektorn att stötta nya, både obehöriga och behöriga medarbetare, och de har tidigare

ordnat träffar mellan lärare i samma ämnen med annan skola i Helsingborg som ett stöd och förhoppningen är att återuppta det samarbetet. Rektorn framhåller i kommentarer till det protokoll som upprättades efter Skolinspektionens besök på skolan att hon sett över hur respektive mentor ges tid och resurser till uppdraget och säkerställt att respektive mentor nu har avsatt tid till uppdraget.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 3 och 5a §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Skolinspektionens bedömning motiveras av att eleverna på Vittra Landborgen får en undervisning som präglas av variation, struktur och ett aktivt lärarstöd. Granskningen visar att eleverna ges möjligheter att påverka undervisningens utformning och att de även ges goda möjligheter till att reflektera över och ta ansvar för sin lärandeprocess genom att bland annat arbeta med utvärdering och planering i den så kallade "Vittraboken". Skolan arbetar också aktivt med att se till att undervisningen ökar elevernas motivation och självkänsla, samt att följa upp att arbetet med att anpassa undervisningen för eleverna fungerar väl. Skolinspektionen ser dock att skolan behöver utveckla sitt arbete med att stimulera och utmana eleverna i undervisningen utifrån elevernas behov och förutsättningar, så att alla elever når så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt de iakttagelser myndigheten gjort under besöket.

Eleverna får en välstrukturerad och varierad undervisning med ett aktivt och välutvecklat lärarstöd

På Vittra Landborgen kännetecknas undervisningen av att den är varierad och har tydliga mål som utgår från läroplanen. Lektionerna följer en gemensam lektionsstruktur som utgår från att lärare tydliggör mål och syfte med lektionens arbetsmoment. I inkommen dokumentation framhålls att en styrka för skolan är att

undervisningen alltid utgår från en pedagogisk planering som tydliggör vilka förmågor undervisningens syftar till att utveckla. Av samtliga intervjuer och av Skolinspektionens lektionsobservationer framgår vidare att lärarna vinnlägger sig om att lektionerna ska vara strukturerade och varierade samt att eleverna får ett aktivt stöd av läraren, vilket granskningen visar också ger lärarna goda förutsättningar för att upprätthålla elevernas intresse och motivation under lektionerna. I intervjuer som genomförs med lärare, elever, elevhälsan och skolledning ges en samstämmig bild av undervisningens utformning, innehåll och organisation som också bekräftas i de lektioner som observeras under skolbesöket. Lärarna förklarar mål och kunskapskrav och vinnlägger sig om att eleverna förstår och lektionerna består av en variation av arbetsuppgifter så att det finns en balans mellan gemensamma genomgångar och arbete som genomförs i par, grupp och enskilt. Under lektionsobservationerna ser Skolinspektionen exempel på att lektionerna har en tydlig struktur med ett logiskt flöde och att det finns en variation mellan teoretiska och praktiska uppgifter samt att läroböcker, digitala hjälpmedel och olika varianter av lärmaterial används i undervisningen. Att lärare skriver målen för lektionen på tavlan med bildstöd, förklarar målen för eleverna och varför de behöver lära sig det som de ska arbeta med under lektionen ger eleverna både ramar att förhålla sig till och ett gott stöd. Att elever också upplever att de förstår vad de ska göra under lektionerna bekräftas av elever i samtliga intervjuer. I Skolinspektionens enkät som besvarades av elever i årskurs 5 och årskurs 9 vårterminen 2019 svarar dock elever i årskurs 9 mer positivt än elever i årskurs 5, vars svar är något lägre än index för frågeområdet "*Veta vad som krävs*".⁴

Granskningen visar att de flesta av de observerade lektionerna innehåller ett sammanfattande eller reflekterande avslut vilket är en viktig bidragande faktor för att ge eleverna en känsla av mening och förståelse för vad de har arbetat med under en lektion. Exempelvis kunde Skolinspektionen se hur lärare i slutet av lektioner lät elever resonera kring varför det som de arbetade med under lektionen är viktigt, hur det kan användas i andra sammanhang samt reflektera över sådant som de tyckte var bra/dåligt, lätt/svårt och vad de behöver öva mer på. Granskningen visar vidare att lärare under lektionerna ger eleverna olika former av aktivt lärarstöd så att de

⁴ Det samlade indexet för området "*Veta vad som krävs*" var i årskurs 9 på Vittra Landborgen 7,0 jämfört med 6,3 för samtliga deltagande skolor och i årskurs 5 var det samlade indexvärdet 8,3 jämfört med 8,4. Ett högt indexvärde indikerar en positiv uppfattning om påståendet.

kommer igång med sina uppgifter och bibehåller sitt engagemang. Under Skolinspektionens lektionsobservationer kunde utredarna se flera goda exempel på hur lärare, ibland med hjälp av fritidspersonal eller resurspedagog, aktivt stödjer eleverna såväl vid arbete som genomförs enskilt som i grupp genom att både ställa och svara på elevernas frågor, resonera med dem, ge dem feedback på det som de gör samt hjälpa eleverna att hålla fokus på skolarbetet. Eleverna ger i intervju med Skolinspektionen flera olika exempel på hur lärare gör för att anpassa undervisningen för de elever som behöver hjälp såsom att de tar sig tid att förklara extra efter en genomgång om elever inte förstår, att de är tillgängliga efter lektioner i läxhjälp, att de ritar och använder bildstöd och filmklipp för att förklara för elever som behöver det för att förstå. Att elever själva upplever att det finns en stor variation på vad de kan få för slags hjälp är positivt för elevernas känsla att de kan få hjälp att lyckas med sina studier. Det framkommer dock, vilket beskrivs senare, att det finns ett behov av att ytterligare utveckla undervisningen så att den stimulerar och utmanar även de elever som kommit längre i sin kunskapsutveckling. I Skolinspektionens enkät som besvarades av elever i årskurs 9 vårterminen 2019 svarar eleverna också att de i hög uträkning upplever att de får hjälp av sin lärare i skolarbetet när de behöver det.⁵

Lärarna använder olika metoder för att stärka elevernas självförtroende och motivation till skolarbetet vilket bland annat innefattar att göra eleverna delaktiga i sitt eget lärande

Lärare på Vittra Landborgen möter eleverna med höga förväntningar och de arbetar på olika sätt för att ge eleverna ett gott självförtroende och en positiv återkoppling. Eleverna ges möjligheter att reflektera över sitt lärande både under lektioner och i utvecklingssamtalen, men framförallt genom att arbeta med den så kallade Vittraboken en gång i veckan. Då sätter eleverna upp individuella mål, planerar hur de ska arbeta för att nå sina mål och utvärderar utfallet. Lärare lyssnar generellt på elevers synpunkter och lärare säger i intervju att ett sätt för dem att öka den inre motivationen hos eleverna är genom att göra ämnet intressant och levande genom att knyta an till elevernas verklighet. Även att på olika sätt "peppa" eleverna, visa att de tror på elevernas förmåga att klara svåra uppgifter, att använda sig av kamratstöd och kamratbedömningar, låta eleverna förklara för varandra och låta dem påverka

⁵ Indexvärdet på frågan "Mina lärare hjälper mig i skolarbetet när jag behöver det" var i årskurs 9 på Vittra Landborgen 9,2 jämfört med 7,3 för samtliga deltagande skolor.

innehållet i ämnet har visat sig vara goda strategier för att stärka elevernas lust att lära och tro på sin förmåga. Vikten av att vara delaktig i planering av innehåll i undervisningen för att öka motivationen hos elever är något som även framhålls i intervju med elever. Elever berättar att elevrådsrepresentanter får vara med och planera innehållet i de "perioder" (ämnesövergripande projekt) som de arbetar med och att exempelvis lärare i naturorienterade ämnen låter eleverna välja områden som de vill arbeta med, vilket är något som gör eleverna motiverade och undervisningen blir mer intressant. Likaså framhålls av elever vikten av att lärare på skolan också hittar på saker för att göra undervisningen rolig, som att låta eleverna leka lekar för att pigga till på morgonsamlingen, göra saker som eleverna tycker om som att gå på studiebesök, ha bensträckare och skämta med eleverna. I Skolinspektionens elevenkät för årskurs 9 våren 2019 ger eleverna en relativt hög skattning av påståendet "*Vi elever har inflytande över undervisningens innehåll*". Elever i årskurs 5 skattar dock i samma enkät påståendet "*På lektionerna är vi elever med och påverkar på vilket sätt vi ska arbeta med olika skoluppgifter*" lägre än genomsnittet "Detta är dock inget som de elever som intervjuades under Skolinspektionens besök på skolan gav uttryck för.

Eleverna behöver i större utsträckning ges stimulans och utmaning i undervisningen

Lärarna på Vittra Landborgen behöver i högre utsträckning hitta sätt att anpassa undervisningen till elevernas behov så att den är stimulerande och utmanande för eleverna. Av Skolinspektionens enkät från våren 2019 framgår att framförallt elever i årskurs 9 anser att de ges utmaningar i skolarbetet. Det samlade indexet för området *Utmaningar* i årskurs 5 är dock något lägre än genomsnittet för samtliga deltagande skolenheter.⁷ I intervjuer med elever, lärare och elevhälsa framkommer några exempel på att elever kan arbeta på olika sätt och använda läromedel på olika nivåer, något som Skolinspektionen även såg vissa exempel på under de observerade

⁶ I Skolinspektionens elevenkät för årskurs 9 våren 2019 är det samlade indexvärdet för påståendet "*Vi elever har inflytande över undervisningens innehåll*" 6,7 jämfört med 4,5 för samtliga deltagande skolenheter. Indexvärdet för elever i årskurs 5 skattning av påståendet "*På lektionerna är vi elever med och påverkar på vilket sätt vi ska arbeta med olika skoluppgifter*" är 5,4 jämfört med 6,4 för samtliga deltagande skolenheter.

⁷ Det samlade indexet för området *Utmaningar* i årskurs 9 är 7,6 jämfört med 6,9 för samtliga deltagande skolenheter. I årskurs 5 är motsvarande siffra för samma område 7,3 jämfört med 7,9.

lektionerna. Det gäller dock främst elever som behöver olika typer av stöd för att klara undervisningen på den nivå den bedrivs. I intervjuer med elever ges också nästintill enbart exempel på att elever får fördjupade och svårare uppgifter som utmanar dem i ämnet matematik. Även i intervju med lärare ges få konkreta exempel på hur de arbetar för att stimulera och utmana elever genom att anpassa uppgifterna för de elever som har dessa behov. I inkommen dokumentation från rektorn framhålls också att ett utvecklingsområde inom undervisningen bedöms vara att skoluppgifternas innehåll ofta är lika för eleverna.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn utvecklar arbetet med att stimulera och utmana de elever som kommit längre i sin kunskapsutveckling.

Granskningen visar att undervisningen i högre utsträckning behöver anpassas till den aktuella elevgruppens behov och förutsättningar. Av granskningen framkommer att undervisningen till stor del anpassas till de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås och att samtliga elever ofta får arbeta med samma uppgifter. Det framkommer att det finns ett behov av att ytterligare utveckla undervisningen så att den stimulerar och utmanar de elever som kommit längre i sin kunskapsutveckling.

Av skollagen framgår att elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. Vidare framgår att elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. Högpresterande elever bör få arbeta med ett avancerat innehåll med stöd från läraren, och det finns inte några specifika undervisningsmetoder som är unika för just högpresterande elever. Centralt är att lärarna skapar en flexibel undervisning, där alla elever, oavsett var de befinner sig i sin kunskapsutveckling, får arbeta med ett utmanande innehåll på lämplig nivå efter deras förutsättningar.

Skolinspektionen rekommenderar därför att undervisningen utvecklas så att alla elever ges möjlighet att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. Förslagsvis kan detta ske genom att lärarna i kollegiala samtal utvecklar och sprider metoder för att utmana eleverna. Detta kan till exempel ske genom att lärarna erbjuder eleverna en större variation av uppgifter att välja mellan och att de extra uppgifterna som erbjuds elever som snabbt blir klara är av fördjupande karaktär snarare än upprepande.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 3 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Den sammanfattande motiveringen för Skolinspektionens bedömning är att det på Vittra Landborgen bedrivs ett medvetet, prioriterat, aktivt och ändamålsenligt arbete med att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero, samt att skolan gör eleverna är delaktiga i det arbetet. Det finns flera exempel på insatser som genomförs på skolan i såväl främjande som förebyggande syfte som är ändamålsenliga på så sätt att de bidrar till att eleverna ges en i regel god och trygg studiemiljö.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt de iakttagelser myndigheten gjort under besöket.

På Vittra Landborgen bedrivs ett medvetet och prioriterat arbete för att skapa en trygg och lugn studiemiljö för skolans elever

Granskningen visar att skolan har en fungerande organisation som grund för det främjande och förebyggande arbetet för att skapa trygghet samt att det arbete som bedrivs också tillförsäkrar eleverna en skolmiljö som präglas av trygghet. I både dokumentation som lämnats till Skolinspektionen och i de intervjuer som genomfördes med elever, personal och rektor vid skolbesöket framgår att skolan regelbundet följer upp riskområden bland annat genom enkäter, trygghetsvandringar och samtal med elever. Då skolan inte är så stor uppges av personal att möjligheter även ges till mer spontana observationer. Skolan har en likabehandlingsgrupp som sammanträder var tredje vecka i vilken både elever och personal från elevhälsoteamet på skolan är delaktiga och som också föreslår insatser som behövs för att skapa trygghet. Det som enligt lärare fungerar särskilt bra är att det som tas upp och sägs i likabehandlingsgruppen kan de ändra på snabbt. Ett exempel är när de fick reda på att

eleverna tycker att det är otryggt på baksidan av skolbyggnaden kunde de snabbt ordna ett rastvaktsschema så att rastvakter även cirkulerar bakom skolan.

Rektorn berättar i intervju att skolan har haft fokus på trygghet framförallt när det gäller de yngre eleverna där de har sett behov av att arbeta med respekt, både mellan vuxna och elever och mellan eleverna. Ett exempel på en trygghetsskapande åtgärd var att schemalägga rasterna samt att skapa aktiviteter och innehåll för att inte det ska uppstå konflikter. Socialpedagog och kurator arbetar med eleverna och de är enligt skolans rektor också snabba på att ta tag i det som händer mellan eleverna. Även sådant som har händer under elevernas fritid, som exempelvis kränkningar på socialmedier, är något som hanteras i skolan och är något som skolan aktivt arbetar med att förebygga. Rektorn lyfter betydelsen av att ha vuxna runt barnen som eleverna kan ha förtroende för. Skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling löper över ett kalenderår. I planen för år 2019 anges ett flertal aktiviteter för att främja elevernas trygghet och förebygga kränkande behandling på skolan som också grundas i de uppföljningar som skolan gjort avseende elevernas egen upplevelse av trivsel och trygghet. Exempel på främjande åtgärd är ett värdegrundsarbete under morgonsamlingar som är framtaget av elevhälsan och som behandlar diskrimineringsgrunderna. Granskningen visar att det således pågår ett välgrundat trygghetskapande arbete på skolan och att åtgärder vidtas för att öka elevernas trygghet. Rektorn uppger i inkommen dokumentation att en framgångsfaktor i skolans trygghetskapande arbete bland annat är ett samlat förhållningssätt från personalen. Skolans personal arbetar nära i arbetslagen och följer upp rutiner och strukturer som det beslutats om veckovis, för att skapa en samsyn kring pågående processer.

Elever uppger i intervju att de är trygga på skolan och att de får svara på enkätfrågor om hur man trivs på skolan och om man har kompisar. Även i Skolinspektionens enkät som besvarades av elever i årskurserna 5 och 9 vårterminen 2019 framgår att det samlade indexvärdet för elevernas svar på frågor avseende området *Trygghet* är något högre än genomsnittet för samtliga deltagande skolenheter.⁸

⁸ I Skolinspektionens enkät som besvarades av elever i årskurserna 5 och 9 vårterminen 2019 framgår att det samlade indexvärdet för elevernas svar på frågor avseende området *Trygghet* i årskurs 9 är 8,5 jämfört med 7,8 för samtliga deltagande skolenheter och i årskurs 5 är det samlade indexvärdet för området 8,7 jämfört med 8,3.

Skolan bedriver ett samlat arbete med att skapa studiero

Granskningen visar att det bedrivs ett samlat och förebyggande arbete på Vittra Landborgen för att skapa studiero och att personalen vidtar ändamålsenliga åtgärder för att upprätthålla en lugn miljö. Som tidigare beskrivits följer skolans lärare en gemensam lektionsstruktur som utöver att den skapar trygghet och är ett stöd för eleverna även bidrar till en god studiero. Lärarna har samma regler och fokus på struktur och planering i alla klasser. Att även elevhälsans kompetenser används för att stötta lärare i arbetet med att skapa och bibehålla studiero under sina lektioner är en framgångsfaktor i skolans samlade arbete med att skapa studiero. Även om det finns vissa utmaningar med studieron i några årskurser och med vissa elever kan lärare få stöd av speciallärare och specialpedagog som kan hjälpa till med material och struktur, och med en extra resurs där de ser problem som kan påverka studieron. Elever framhåller själva i intervjuer att de har arbetat med att de ska vara studiero under lektionerna och att det har blivit bättre även om det ibland är pratigt.

Lektionsobservationer visar att det både förekommer lektioner där studiero brister till och från, och lektioner där studieron överlag är mycket god under hela lektionen. I de fall studieron brister använder lärarna olika strategier för att komma tillrätta med det som stör undervisningen. Skolinspektionen ser flera faktorer som tillsammans utgör en styrka i skolans arbete med att skapa en undervisningsmiljö som präglas av studiero. Skolans arbete med ett gemensamt förhållningssätt i personalgruppen, att rutiner och strukturer veckovis följs upp i arbetslagen för att skapa en samsyn, att lärare följer den beslutade åtgärdstrappan samt att involvera eleverna i arbetet med att ta fram ordningsregler och handlingar för att öka studieron är framgångsfaktorer i skolans arbete för att skapa studiero. Av Skolinspektionens enkät som besvarades av elever i årskurserna 5 och 9 vårterminen 2019 framgår att det samlade indexvärdet för området *Studiero* också är högre än genomsnittet för samtliga deltagande skolenheter.⁹

⁹ Det samlade indexvärdet i årskurs 5 för området *Trygghet* är 5,7 jämfört med 5,1 för samtliga deltagande skolenheter och i årskurs 9 är motsvarande siffror 7,9 jämfört med 6,6.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20a § skollagen

9 kap. 20 och 22b §§ skolförordningen

Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att rektorn bedriver ett brett och gediget analysarbete genom att analysera skillnader i bedömningar och betyg i olika ämnen, årskurser och mellan pojkar och flickor, och för diskussioner med lärare utifrån dessa analyser. Även eventuella skillnader mellan resultat på nationella ämnesprov och slutbetyg analyseras. Rektorn har också skapat goda förutsättningar för lärarna att kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg genom att avsätta tid för samverkan och sätta in kompetensutvecklingsinsatser och stöd där det behövs.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt de iakttagelser myndigheten gjort under besöket.

Betygssättning och omdömen granskas och analyseras av rektorn

Rektorn på Vittra Landborgen har skapat ett välfungerande system för att kunna följa upp och analysera lärarnas arbete med bedömning och betygssättning och är uppmärksam på eventuella avvikelser i betygssättningen. Skolinspektionens granskning visar att rektorn analyserar skillnader i bedömningar och betyg i olika ämnen och årskurser och för diskussioner med lärare utifrån dessa analyser. Genom att utgå från lärarnas prognoser, betyg och omdömen och göra jämförelser med föregående läsårs resultat, har rektorn skaffat sig ett brett underlag att grunda sin analys på. Den möjliggör att avvikelser som kan kopplas till lärarens kompetens eller eventuell osäkerhet i bedömning och betygssättning kan synliggöras. I intervju med rektorn framkommer exempelvis att lärarna får motivera sin bedömning under de betygskonferenser som genomförs varje termin och att rektorn då har möjlighet att se om det finns behov av att ta upp oklarheter enskilt med läraren. Av inkommen dokumentation framgår exempelvis att rektorn har identifierat att nya lärare tenderar att hålla tillbaka och sätta en lägre bedömning men att hon ser i uppföljningar längre fram att korrelationen mellan olika lärares bedömning är god.

Rektorn ger lärarna goda förutsättningar att kvalitetssäkra bedömningar och betyg inom skolenheten

Granskningen visar att lärarna på Vittra Landborgen ges goda möjligheter att samverka med varandra och kvalitetssäkra sina bedömningar inom skolenheten. Vid fyra tillfällen under läsåret gör lärarna en bedömning av elevernas kunskaper i så kallade prognoser. Om en lärare inte har en kollega i samma ämne ser rektorn till att den får stöd av övriga lärare, eller som i ett fall detta läsåret då en lärare är ensam i sitt ämne på skolan har rektorn sett till att läraren är med i ett utbyte med en annan skola för sambedömning inom sitt ämne. Lärarna arbetar utifrån gemensamma mallar för lokal pedagogisk planering (LPP) som skrivs inför varje period om sex veckor. I dessa planeringar framgår det vilka förmågor som ska beröras i undervisningen samt vad som ska bedömas, vilket är ett bra stöd till läraren. Återkoppling till eleven sker formativt löpande i undervisningen och dokumenteras skriftligt en gång under varje sexveckorsperiod där återkopplingen fokuserar på hur eleven kan utveckla sina förmågor.

Rektorn framhåller i insänd dokumentation att ett viktigt led för att kvalitetssäkra bedömningen är att redan inledningsvis i planeringen ha tänkt igenom vad som ska bedömas och vilka kvalitéer som gäller för olika betygssteg. Intervjuer med lärare och rektorn ger en bild av att lärare har goda möjligheter till att samverka kring betyg och bedömning genom de forum som rektorn skapat utöver arbetslagens träffar, såsom pedagogiska caféer och skolans UF- dagar. Skolan kommer enligt rektorn även att återuppta samverkan kring betyg och bedömning med en närliggande skola inom samma koncern under detta läsåret vilket ytterligare kommer att kunna bidra till att lärare utvecklar sin bedömarförmåga och förtrogenhet med kunskapskraven, och främjar därmed en likvärdig och rättvis bedömning av elevernas kunskaper.

Skolinspektionen ser positivt på att ett sådant samarbete kommer till stånd då det bidrar till att bedömningen blir mer tillförlitlig och inte låter sig påverkas av till exempel lokala "traditioner" eller bedömningskulturer, samt att lärare som är ensamma i sina ämnen på skolan får en ämneskollega att samverka med.

På Skolinspektionens vägnar

X Agneta Kenneberg

Beslutsfattare
Signerat av: Agneta Kenneberg

X Ana-Maria Koci Spång

Föredragande
Signerat av: Ana-Maria Koci Spång

I handläggningen av ärendet har även utredarna Sofia Granberg och Mari Isacson medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 8 lektionsobservationer
- 2 gruppintervjuer med elever
- 2 gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektor leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 6 november 2019 och den 7 november 2019. Besöket genomfördes av Ana-Maria Koci Spång och Sofia Granberg.

Vittra Landborgen är en fristående grundskola i Helsingborgs kommun som läsåret 2019/20 har 233 elever i årskurserna 1-9. Huvudman för skolan är Vittraskolorna AB med organisationsnummer 556458-6716.